

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาสารเสพติดนับเป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายแก่ประเทศชาติ รัฐบาลทุกสมัยมีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อให้ประเทศชาติเกิดความสงบสุข แต่ปัญหาก็กลับมีแนวโน้มทวีความรุนแรง และมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ผลการสำรวจระดับความรุนแรงของปัญหาสารเสพติด (สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย, 2536) ประมาณไว้ว่าจำนวนผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทยมีทั้งสิ้น 1,267,590 คน หรือร้อยละ 2.2 ของประชากรทั้งหมด ในจำนวนนี้พบนักเรียนถึง 71,666 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 5.6 ของผู้ติดยาเสพติดทั้งหมด ซึ่งแบ่งตามภาคได้ดังนี้ สูงสุดภาคอีสาน 53,373 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4 รองลงมาคือภาคกลาง 7,484 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 และภาคเหนือมี 4,968 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ส่วนภาคใต้มี 2,381 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 โดยสารเสพติดที่ผู้ใช้มากมี 5 ชนิด ได้แก่ เฮโรอีน ฝิ่น กัญชา ยาบ้า และสารระเหย และจากสถิติการติดตามแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของฝ่ายสารเสพติด กองสารวัตรนักเรียน (กรมพลศึกษา, 2538) พบว่าสารเสพติดที่ใช้มากในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับอาชีวศึกษา ได้แก่ บุหรี่ กัญชา ยาบ้า และสารระเหย นอกจากนี้การสำรวจของสำนักวิจัยเอแบค เค เอส ซี อินเตอร์เนตโพล (เอแบคโพลล์, 2542) ศึกษากลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จนถึงระดับปริญญาตรี ในเขตภาคเหนือ จำนวนตัวอย่าง 954,339 คน พบว่ามีการใช้สารเสพติด จำนวน 138,644 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 ในจำนวนนี้มีนักเรียนมัธยมศึกษาใช้สารเสพติดสูงถึง 86,372 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 เป็นสารเสพติดประเภทยาบ้า มีจำนวน 45,531 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1

ทิศทางและแนวโน้มการขยายตัวของยาบ้า หลังปี 2539 มีการขยายตัวของตลาดยาบ้าอย่างแพร่หลายและรวดเร็วไปทั่วทุกจังหวัด ทุกกลุ่มอาชีพ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนนักเรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของผู้ค้าทั้งรายใหญ่และรายย่อย การประมาณการของสำนักงานปราบปรามยาเสพติด (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด , 2541) คาดการณ์ว่ามีผู้ใช้และผู้เสพยาบ้าทั่วประเทศประมาณ 1.3 ล้านคน ใช้ยาบ้าปริมาณ 300 ล้านเม็ด มีมูลค่าถึง 24,000 ล้านบาท เปรียบเทียบกับ

พ.ศ. 2537 ซึ่งเคยประเมิน ไว้ 3,500 ถึง 5,400 ล้านบาท โดยมูลค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 33.0 ในช่วงเวลาเพียง 4 ปี ปริมาณที่ใช้และเสพยาบ้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 60.0

ผลกระทบจากการเสพยาบ้า จะทำให้ร่างกายผู้เสพทรุดโทรม มีความเสื่อมของร่างกาย จิตใจ และระบบประสาท มีความบกพร่องของบุคลิกภาพ ขาดความสนใจในตนเอง เกียจคร้าน ไม่เรียนหนังสือ ทำให้เป็นภาระแก่ครอบครัว ก่อให้เกิดปัญหาสังคมและปัญหาอื่นอีกมาก เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการว่างงาน ปัญหาโสเภณี ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด , 2539)

จากผลกระทบที่รุนแรงและปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดเข้าสู่สถานศึกษาดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พร้อมทั้งได้มีส่วนร่วมการรณรงค์ป้องกันการใช้ยาบ้าในนักเรียนจึงเกิดความสนใจอยากทราบความรู้และทัศนคติต่อยาบ้าในเด็กนักเรียน เพราะความรู้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่จูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ส่วนทัศนคติเป็นการตอบสนองจากการที่บุคคลมีการเรียนรู้ รับรู้ และสนใจในข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่มากระตุ้นส่งผลให้เกิดคุณค่าหรือค่านิยมกับสิ่งที่ตนเองประสบและจะแสดงออกตามค่านิยมหรือทัศนคติที่มีอยู่จะต้องใช้เวลาที่สะสมเป็นเวลานานพอสมควร และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม สถานการณ์ที่เปลี่ยนไป การศึกษาทัศนคติมีประโยชน์เพื่อเข้าใจเหตุผลและทำนายพฤติกรรมของบุคคล การทราบถึงความแตกต่างของความรู้และทัศนคติในนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีประสบการณ์น่าจะนำไปสู่แนวทางการวางแผนการจัดกิจกรรมการให้ความรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ยาบ้าในนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อศึกษา

1. ความรู้และทัศนคติต่อยาบ้า ในนักเรียนมัธยมศึกษา
2. ความแตกต่างของความรู้และทัศนคติต่อยาบ้าในนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีประสบการณ์การใช้ยาบ้า

สมมติฐาน

นักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีประสบการณ์การใช้ยาบ้า มีความรู้และทัศนคติต่อยาบ้าแตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

เป็นการศึกษาเฉพาะเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2, 3, 5 และ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544

คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความรู้ซึ่งประกอบด้วย รายละเอียดต่างๆ องค์ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ได้แก่ ลักษณะของยาบ้า กลไกการออกฤทธิ์ พฤติกรรมการเสพยาบ้า และผลกระทบที่เกิดจากยาบ้า

ทัศนคติต่อยาบ้า หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดทัศนคติซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อ ความรู้สึก และความคิดเห็นต่อยาบ้า ในด้านความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ความเชื่อเกี่ยวกับยาบ้าและการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับยาบ้า มี 2 ลักษณะ คือ ทัศนคติทางบวก หมายถึง ความพร้อมที่จะตอบสนองในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย มีค่านิยมคล้อยตาม ซึ่งอาจทำให้นักทดลองอยากกระทำอยากเข้าใกล้หรืออยากสัมผัส และ ทัศนคติทางลบ หมายถึง ความพร้อมที่จะตอบสนองในลักษณะของการปฏิเสธ ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย อาจทำให้นักทดลองเกิดความเบื่อหน่าย ซิงซัง ต้องการหนีให้ห่างไกล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อปรับเปลี่ยนความรู้และทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาบ้าในการจัดทำแผนปฏิบัติงานป้องกันการใช้ยาบ้าในนักเรียน